

ÁLLOMÁSHELY TÉT szakdiplomata éves beszámoló jelentés 2023. június – 2024. május			
Készítette: (TÉT szakdiplomata)	Hoffmann Mária TÉT szakdiplomata, Magyarország Nagykövetsége, Tel-Aviv		
Beszámoló véglegesítésének időpontja (év, hó, nap):	2024.	június	13.
1. Vezetői összefoglaló	A TÉT szakdiplomata kihelyezésére 2023. szeptember 4-én került sor. A beszámolási időszakban az országos hatáskörű diplomata tevékenységének fókusza az izraeli innovációs ökoszisztéma, a helyi KFI prioritások és intézményrendszer feltérképezésére, a tudományos és technológiai kapcsolataink fejlesztését támogató lehetőségek megismerésére, valamint a TÉT jellegű kapcsolatrendszerének kiépítésére irányult. A beszámolási időszakban számos kétoldalú megbeszélésen vett részt és 21 önálló és részjelentést készített az aktuális technológiai fejlesztésekről, KFI prioritásokról, KFI eseményekről, valamint a meghatározó trendekről.		

**2. A fogadó ország (TÉT
szakdiplomata
felelősségi területe) KFI
helyzete, prioritások,
intézményrendszer**

Szám adatok és KFI helyzet. Az elmúlt évtized példátlan volt az izraeli technológiai ökoszisztéma számára. Volumene 2021-ig tíz év alatt közel 100 milliárd USD-ra nőtt, és e tíz év alatt az izraeli innovációs ökoszisztéma teljesítménye megduplázódott, amely az izraeli GDP 20%-át tette ki. Jelenleg az egy főre jutó GDP 56 ezer USD, ami igen kiemelkedő, valamint a teljes GDP is jelenleg több mint 500 milliárd USD. A termelés az export tekintetében is megduplázódott, és ma a high-tech szektor az izraeli technológiai szektor 50%-át képviseli, ezzel az adófizetések közel harmadát adja, ezzel tehát valóban a gazdaság motorja. Az a tény, hogy az ágazat globális alapon működik, lehetővé teszi az üzletmenet-folytonosságot, ami szinte zökkenőmentes. A munkavállalók körében a 2023. október 7-én kitört Hamász-Izrael háború következtében azonnal megmutatkozott a szolidaritás, közel 20%-uk felvette a katonai szolgálatot, a különböző partnerek, a befektetők és az ügyfelek részéről is szolidaritás mutatkozott. Mindazonáltal, tekintettel arra, hogy a jelenlegi háborús helyzet világméretű feszültséget generál, az alternatív technológia fejlesztésére irányuló hajlandóság jelentősen csökkent.

Intézményrendszer. Az izraeli KFI rendszer meglehetősen összetett, azonban elmondható, hogy a kutatásfinanszírozást célzó mechanizmusok és intézmények közvetlenül, vagy közvetve kapcsolódnak az izraeli kormány különböző szerveihez. Meghatározó az állami felsőoktatási intézményekben zajló KFI tevékenység, az egyetemek nagy részében saját ügynökségek és alapok működnek a kutatás és az innovációs fejlesztések támogatása érdekében. Az egyes szintek (szövetségi-tagállami, akadémiai) önállósága miatt a bi- és multilaterális kapcsolatok szerteágazóak. A kutatás-fejlesztés és az innováció területe az Innovációs Tudományos és Technológiai Minisztérium irányítása alatt áll, de az egyes szaktárcák is foglalkoznak a területükhöz kapcsolódó KFI feladatokkal. Az Izraeli Innovációs Hatóság egy kormányzati ügynökség, amely felelős mind az innovációs ökoszisztémába történő közvetlen befektetésektől, mind a szakpolitikák kidolgozásáért. Évente mintegy félmilliárd USD-t fektet be közvetlenül az innovációs ökoszisztémába, startupokba, innovációba, és a következő feltörekvő technológiák infrastruktúrájának kiépítésébe. Izrael a GDP mintegy 6,1%-át fordítja K+F-re, amely messze a legmagasabb szám a világon, az izraeli munkaerő mintegy 12%-a dolgozik a technológiai szektorban, amely szintén példátlan és az izraeli export közel 48,3%-át és a GDP 18%-át állítja elő (ez az adat az USA-ban 8-9%, az EU-ban 5-6%). Izrael ezzel a hasonló méretű országok és nagyvárosi területek tekintetében a harmadik helyen áll a maga közel 9000 high-tech vállalatával. (Az első a Szilícium-völgy, a második a New York-i régió.) Kiemelte továbbá, hogy jelenleg 400 multinacionális vállalat működik itt a helyi ökoszisztémában, amely szintén mutatja a régió kiemelt szerepét a high-tech rendszerben. Nyilvánvaló, hogy a háborús időszak számos kihívást teremtett, az egyik ilyen a korai fázisban (early-stage) lévő vállalatok, amelyek a forrásbevonási forduló közepén voltak. Az Izraeli Innovációs Hatóság 100 millió USD összegű áthidaló alapot (Bridging Fund) hozott létre az izraeli startupok kifutási idejének meghosszabbítására. Ezek az alapok olyan korai fázisban lévő vállalkozásokhoz kerülnek, amelyek rövid kifutási idővel rendelkeznek (kevesebb mint 6 hónap), technológiai és üzleti szempontból diszruptívak vagy termékfejlesztési vagy korai értékesítési fázisban vannak.

3. Bilaterális KFI kapcsolataink	TÉT kapcsolatok. Magyarország 1991-ben írta alá a „<i>Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és Izrael Állam Kormánya között a tudományos és műszaki együttműködésről</i>” elnevezésű kétoldalú kormányközi TÉT együttműködési egyezményt Izraellel. A 2024. január 19-én online megrendezésre került Magyar-Izraeli tudományos és technológiai munkacsoport 2. ülésén megállapodottak szerinti bilaterális kutatásfejlesztési együttműködési pályázat szövegezése folyamatban van. A magyar fél javaslati elfogadásra kerültek, egyetlen kiegészítésként a pályázási határidő időpontját javasolják július 31. dátummal meghatározni, hogy nagyjából 2 hónap álljon rendelkezésre a kutatóknak a jelentkezésre. Ami a finanszírozást és az ütemezést illeti 1 millió EUR finanszírozást vállalnak a felek a jelen felhívás keretében, 3 éves időszakra (2025-2027).
--	---

4. Szerződéses kapcsolatok helyzete, megállapodások, egyezmények hatályossága, meghosszabbítása, új egyezmények megkötése a jövőben	• Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és Izrael Állam Kormánya között a tudományos és műszaki együttműködésről (Jeruzsálem, 1991.05.14.) <u>Státusz:</u> hatályos • Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és Izrael Állam Kormánya között a műszaki együttműködésről (Jeruzsálem, 1997.01.06.) 120/1997. (VII.17.) Korm. rendelet. <u>Státusz:</u> hatályos • Szándéknyilatkozat Tudományos Együttműködési Programról Izrael Állam Tudományos és Technológiai Minisztériuma és Magyarország Innovációs és Technológiai Minisztériuma között (Tel-Aviv, 2021.11.09.) <u>Státusz:</u> hatályos • Oktatási Csereprogram a Magyarország Kormánya és Izrael Állam Kormánya közötti Kulturális, Oktatási és Tudományos Megállapodás keretében a 2021-2024-es évekre (Tel-Aviv, 2021.11.09) <u>Státusz:</u> hatályos <u>Egyeztetés alatt álló megállapodások</u> • Egyetértési Keretmegállapodás (Framework Agreement) Magyarország Kormánya és Izrael Állam Kormánya között a békés célú ürtevékenységre vonatkozóan <u>Státusz:</u> Gila Gamliel innovációs, tudományos és technológiai miniszter és Dr. Sztáray Péter András biztonságpolitikáért felelős államtitkár 2024. április 25-i egyeztetésük alkalmával felvetették az együttműködés elmélyítését és egy Egyetértési Keretmegállapodás kidolgozását és aláírását a két ország között a békés célú ürtevékenységre vonatkozóan. A fentiek értelmében az izraeli fél által véleményezett magyar szöveg-tervezet véleményezés alatt áll. • Egyetértési Megállapodás a villamosenergia-szabályozás területén a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) és az izraeli villamosenergia hatóság (Electricity Authority) között <u>Státusz:</u> A magyar fél által előkészített szöveg-tervezet az izraeli villamosenergia hatóságot felügyelő Energiaügyi Minisztériumnál véleményezés alatt áll.
5. Multilaterális együttműködés az adott relációban	V4-Izrael. A legjelentősebb multilaterális együttműködések a visegrádi országok külképviseleteinek közös programjaiban tudott volna legjobban megnyilvánulni, amelyeket a beszámolási időszakban a cseh fél koordinált. A következő pályázat előkészítését a cseh elnökség meg is kezdte, azonban a szövegezés véglegesítésére az Izraelben kialakult háborús helyzet miatt ez idáig nem került sor.

6. Felsőoktatás helyzete, magyar diákok, oktatók a fogadó országban, a fogadó ország diákjai, oktatói Magyarországon	Izraelben nem került meghirdetésre olyan ösztöndíjprogram, amely keretében jelentősebb magyar hallgatók érkezhettek volna az országba – ezek nélkül pedig a tandíjak és a megélhetési költségek fedezése a helyi, világviszonylatban is rendkívül magas árszínvonal mellett a legtöbb diák számára nem lehetséges.

7. Tét szakdiplomata által szervezett programok a beszámoltatási időszakban: a tudománydiplomás prioritások figyelembe vétele, programok jellege, célközönség, utókövetés, feladatok	Magyar-Izraeli tudományos és technológiai munkacsoport 2. ülése: A 2024. január 19-én online megrendezésre került Magyar-Izraeli tudományos és technológiai munkacsoport 2. ülésén megállapodottak szerinti bilaterális kutatásfejlesztési együttműködési pályázat szövegezése előrehaladott állapotban van. Ami a finanszírozást és az ütemezést illeti 1 millió EUR finanszírozást vállalnak a felek a jelen felhívás keretében, 3 éves időszakra (2025-2027). <u>Előzmény:</u> Csák János, kultúráért és innovációért felelős miniszter 2023. szeptember 7-9. közötti, izraeli látogatása során az NKFIH, az MKH és az izraeli innovációs, tudományos és technológiai tárca vezető kutatójával (CSO) egyeztetésre került sor, amelyen az izraeli fél megerősítette nyitottságát a kétoldalú pályázati lehetőség megnyitásához szükséges előzetes egyeztetések lefolytatásához. A vegyesbizottsági ülést magyar részről az NKFIH elnök-helyettese Lengyel László, izraeli részről pedig Prof. Avi Domb, az izraeli innovációs tárca vezető kutatója elnökölte. Egyeztetés a Weizmann Intézetben Prof. Rony Paz-zal, az Intézet Idegtudományi Tanszékének dékánjával, valamint Paz Barnett-tel, az Innovációs és Technológia Transzferért Felelős Elnöki Hivatal kabinetfőnökével: Prof. Rony Paz dékán az egyeztetés során megerősítette, hogy a 2022 márciusában megrendezett kétoldalú idegtudományi workshop folyamánként kész 2024. október 27-29. között Budapestre látogatni a Kísérleti Orvostudományi Intézet KOKI-Weizmann Workshopra. 2022-ben a felek több olyan kapcsolódási pontot azonosítottak, amelyek alapjául szolgálhatnak a további magyar–izraeli együttműködésnek az idegtudományi alapkutatások terén. A Weizmann delegáció 10-11 tagjának kiválasztása folyamatban van. Egyeztetés a Technion Műszaki Egyetemen Prof. Wayne D. Kaplan nemzetközi kapcsolatokért felelős elnök-helyetessel, valamint Emma Afterman-nal, az egyetem nemzetközi irodájának igazgatójával. Az egyetem nemzetközi irodájának igazgatója kifejezte nyitottságát magyarországi (felsőoktatási) intézményekkel való – kezdő lépésként – online egyeztetések megtartására a jövőbeni lehetséges együttműködések beazonosítása végett, (majd személyes egyeztetésekre is, amint azt a jelenlegi helyzet lehetővé teszi), ezért a Tét-szakdiplomata a BME Vegyészmérnöki és Biomérnöki Karával, a BME Villamosmérnöki és Informatikai Karával, a MATE-val, a győri Széchenyi István Egyetemmel és a HUN-REN-nel a közeljövőben online egyeztetéseket szervez, amelyek lebonyolítása folyamatban van.
--	--

8. Legfontosabb bilaterális TÉT, KFI események, eredmények a beszámolási időszakban	Csák János kulturális és innovációs miniszter 2023. szeptember 7-9. közötti, izraeli látogatása során az NKFIH, az MKH és az izraeli innovációs, tudományos és technológiai tárca vezető kutatójával (CSO) egyeztetésre került sor, amelyen az izraeli fél megerősítette nyitottságát a kétoldalú pályázati lehetőség megnyitásához szükséges előzetes egyeztetések lefolytatásához. A TÉT szakdiplomata szervezésében 2024. január 19-én került sor a második TÉT vegyesbizottsági ülésre online formátumban, amelyen magyar részről az NKFIH elnök-helyettese Lengyel László, izraeli részről pedig Prof. Avi Domb, az izraeli innovációs tárca vezető kutatója elnökölt. Gila Gamliel, Izrael Állam innovációs, tudományos és technológiai minisztere 2024. április 24-25-i budapesti látogatása előkészítésének segítése.
9. Korábbi tudománydiplomáciai projektek utókövetése	Magyar-Izrael Tudós Társaság 2024. május 8-án a személyes kapcsolatfelvétel Prof. Daniel Hershkowitz korábbi tudományos és technológiai miniszterrel, a Magyar-Izrael Tudós Társaság izraeli elnökével megtörtént. A Tudós Társaság működésének felélesztése kapcsán további találkozóra kerül sor a közeljövőben. A Társaság a magyar származású izraelieknek, Izraelben élő magyaroknak vagy olyan izraeli tudósoknak, akiket Magyarországhoz egyéb szakmai szálak kötik hivatott egy közös szakmai fórumot teremteni. A fórum jó lehetőséget teremt a várhatóan a közeljövőben kiírásra kerülő közös, 1 M EUR keretösszegű K+F pályázati felhívásban való részvétel hatékony kihasználásához is.

10. Éves munka számokban: • Jelentések (db) • Delegációk (db) • Saját szervezésű programok (db) • Hány magyar céget, KFI szereplőt stb. sikerült partnerhez, együttműködési megállapodáshoz juttatni (db) • egyéb számszerűsíthető eredmény	Jelentések. 21 db Delegációk. 1 db <i>(Csák János kulturális és innovációs miniszter 2023. szeptember 7-9. közötti, izraeli látogatása)</i> Saját szervezésű programok. 11 db <i>(Ofir Akunis korábbi innovációs, tudományos és technológiai miniszter, Gila Gamliel innovációs, tudományos és technológiai miniszter, Magyar-Izraeli tudományos és technológiai munkacsoport 2. ülése, Weizmann Intézet egyeztetés, Technion Műszaki Egyetem egyeztetés, Egyeztetés a Magyar-Izrael Tudós Társaság izraeli elnökével, Látogatás a Smartshooter vállalatnál és az Orbit Communication Systems Ltd, Egyeztetés a Cybertech Global konferencia szervezőivel, Egyeztetés a Peres Center for Peace & Innovation nemzetközi kapcsolatok igazgatójával, Prof. Bertil Andersson Izraelben élő svéd biokémikussal, a HUN-REN Elnök Köre tagjával egyeztetés)</i> A 2023. október 7-én a Hamász által Izrael ellen indított támadások következtében az izraeli miniszterelnökség 2023. október 8-án bejelentette, hogy a kormány döntése alapján – a vonatkozó „alaptörvényben” foglaltaknak megfelelően – az országban hivatalosan is hadiállapot van érvényben. 2024. április 13-án/14-én az Izrael ellen Irán által végrehajtott légitámadás miatt Izrael többször lezárta légterét, amelynek következtében valamennyi légitársaság törölte járatát. A repülőjáratok indulása azóta is bizonytalan. A fentiek értelmében 2023. október 7-ét követően az Izraelbe történő beutazás csak halaszthatatlan esetben javasolt, így delegációk beutazására egyelőre nem kerülhetett sor.
11. Felvetések, tapasztalatok, javaslatok	Tapasztalatok. Az Izrael Államot különösen súlyosan érintő háborús időszak megnehezítette a szakdiplomata kapcsolati hálójának építését, ugyanis a beszámolási időszakban a háború kitörését követően hosszú ideig nem kerülhetett sor személyes jelenlétet lehetővé tévő rendezvényekre vagy egyeztetésekre. Természetesen a szakdiplomata arra törekedett, hogy ennek ellenére és figyelembevételével a lehető legtöbb értékes kapcsolattal és információval gazdagodjon.

12. Tervek a következő beszámoltatási időszakra	A következő időszak elsődleges feladata továbbra is a módszeres kapcsolatépítés a hazai és az izraeli kapacitások, erősségek és prioritások figyelembevételével. Ennek részeként folytatjuk a már megkezdett együttműködések kiépítését, bővítését többek között a startup-szférák összekapcsolása, valamint az űrkutatás és repülőgépipar területén. A hazai intézmények részéről felmerült igény mentén feltérképezzük a lehetőségeket és összekapcsoljuk a szereplőket a Neumann János program fókuszterületeivel összhangban az egészséges életmód fenntartása, a zöld átállás és körforgásos gazdaság, a gazdaság és a társadalom digitális átállásának támogatása terén. A kormányzati együttműködések terén kiemelendő a már említett kutatási-fejlesztési alap megvalósítása és a tudományos szakminiszter budapesti látogatásának támogatása.
---	---